

ning in de buurt van de Nederlandse grens opgesteld werden. Hoofd van GS III A was in de vooroorlogse jaren majoor J. G. M. van de Plassche, een gesloten en achterdochtig man. Aanzienlijk vlotter en gemakkelijker in de omgang was zijn rechterhand, kapitein C. M. Olifiers die in mei '34 bij GS III geplaatst werd en daar Duitsland te behandelen kreeg. 'Ik wist toen het verschil nog niet tussen de SA en de SS', zei hij ons eens.¹ Maar dat duurde niet lang! Kapitein Olifiers ging met ijver en scherpzinnigheid de Duitse pers volgen: het was verbazingwekkend wat daar soms aan kleine berichten in gepubliceerd werd die, als een mozaiek samengevoegd, een beeld gaven van de nieuwe regimenten die geformeerd werden. Ook gegevens over nieuwe vliegvelden kon men vaak in de Duitse pers vinden.

Daarnaast waren er de directe informanten. De marechaussee-commandanten aan de grens waren meestal via verschillende kanalen goed op de hoogte van hetgeen vlak over die grens in Duitsland gebeurde; met de voornaamsten hunner nam kapitein Olifiers regelmatig en na de mobilisatie zelfs elke dag telefonisch contact op. Dan gebeurde het menigmaal dat Nederlandse zakenlieden die Duitse relaties moesten bezoeken, tevoren met GS III afspraken, dat zij in het Derde Rijk in het algemeen hun ogen goed de kost zouden geven of speciale dingen zouden trachten na te vorsen. Dat waren allemaal vrijwilligers: betaald werden zij niet, zij kregen hoogstens, als dat nodig was, vergoeding van reis- en verblijfkosten. Soms deden ook Nederlanders die in Duitsland werkzaam waren, GS III inlichtingen van militaire betekenis toekomen: toen kapitein Olifiers in de lente van '39 van enkelen hunner die bij grote firma's op het gebied van de benzineverkoop in dienst waren, vernam dat die firma's opdracht gekregen hadden, in het oosten en zuidoosten van Duitsland speciale reserves op te gaan bouwen, stond voor hem vast dat Polen het volgend doelwit zou zijn van Hitlers aggressie. Ook van grote Nederlandse firma's ontving GS III menigmaal inlichtingen. Philips in Eindhoven kreeg bijvoorbeeld zoveel informaties uit en over Duitsland (ten dele via de secretaris van de directie, mr. W. E. A. de Graaff, die er zich op gespecialiseerd had relaties bij de *Sicherheitspolizei* uit te horen²), dat de president-directeur, ir. P. F. S. Otten, van '39 af 'vrijwel iedere week' naar Den Haag moest reizen om het belangrijkste wat zijn concern te weten was gekomen, aan de autoriteiten door te geven.³

Naast dat alles waren er Nederlandse particulieren die, gedreven door hun afkeer van het Derde Rijk, vaste contacten met GS III onderhielden, soms als feitelijke leiders van inlichtingendiensten waarin velen belangeloos mede-

¹ C. M. Olifiers, 20 jan. 1956. ² W. E. A. de Graaff, 19 juli 1956. ³ Gctuige P. F. S. Otten, *Eng.*, dl. I c, p. 270.